

EVROPSKA UNIJA

EVROPSKI PARLAMENT

SVET

**Strasbourg, 29. april 2026
(OR. en)**

**2025/0262(COD)
LEX 2513**

**PE-CONS 8/1/26
REV 1**

**NDICI 3
DEVGEN 14
RELEX 114
PE 10
ACP 11
COAFR 27
COASI 23
COEST 71**

**COLAC 14
COWEB 11
ELARG 12
MAMA 24
GLOBAL GATEWAY 8
FIN 163
ECOFIN 117
CODEC 126**

**UREDBA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA O SPREMEMBI UREDBE (EU)
2021/947 GLEDE POVEČANJA UČINKOVITOSTI JAMSTVA ZA ZUNANJE DELOVANJE**

UREDBA (EU) 2026/...
EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

z dne 29. aprila 2026

o spremembi Uredbe (EU) 2021/947
glede povečanja učinkovitosti jamstva za zunanje delovanje

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti členov 209 in 212 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom¹,

¹ Stališče Evropskega parlamenta z dne 10. marca 2026 (še ni objavljeno v Uradnem listu) in odločitev Sveta z dne 30. marca 2026.

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Instrumente Unije za zunanje financiranje, vključno z Evropskim skladom za trajnostni razvoj plus (EFSD+), kakor je bil vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/947 Evropskega parlamenta in Sveta², še naprej vodijo cilji in načela zunanjega delovanja Unije, kot so določeni v členu 3(5) ter členih 8 in 21 Pogodbe o Evropski uniji (PEU), ter politika Unije na področju razvojnega sodelovanja, kot je določena v členu 208 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU). Ukrepe za povečanje učinkovitosti jamstva za zunanje delovanje, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/947 (v nadaljnjem besedilu: jamstvo za zunanje delovanje), bi bilo treba izvajati na način, ki je v celoti skladen s temi cilji in načeli, hkrati pa bi bilo treba zagotavljati usklajenost med politikami Unije in prednostnimi nalogami partnerskih držav.

² Uredba (EU) 2021/947 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. junija 2021 o vzpostavitvi Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa, spremembi in razveljavitvi Sklepa št. 466/2014/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi Uredbe (EU) 2017/1601 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 480/2009 (UL L 209, 14.6.2021, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>).

- (2) Zaradi svetovnih geopolitičnih in geoekonomskih razmer mora Unija ponovno potrditi svojo zavezanost vzpostavljanju vzajemno koristnih partnerstev s partnerskimi državami, vključno s svojo zavezanostjo utrditvi demokratičnih institucij, okrepitvi regionalne stabilnosti in varnosti, obravnavanju migracijskih izzivov, spodbujanju človekovega razvoja, diverzificiranju dobavne verige, ohranjanju na pravih temelječega mednarodnega reda in obravnavanju posledic vojne agresije Rusije proti Ukrajini.
- (3) Unija in njene države članice skupaj ostajajo največje svetovne donatorke uradne razvojne pomoči, njihovi strateške ambicije in ukrepi pa morajo biti zato močno prepoznavni. V okviru pristopa Ekipe Evropa bi se morale politike Unije na področju mednarodnega sodelovanja in politike njenih držav članic medsebojno dopolnjevati, da bi se izboljšali učinkovitost, učinek in dodana vrednost njihove skupne pomoči ter prispevalo k večji ozaveščenosti in prepoznavnosti ukrepov Unije in njenih držav članic v partnerskih državah.

- (4) V poročilu Maria Draghija iz leta 2024 o prihodnosti evropske konkurenčnosti je priporočeno, naj se zagotovi večja vključenost zasebnega sektorja in zmanjšajo pretirane zunanje odvisnosti, kar bi dosegli z zagotavljanjem oskrbe s surovinami, čisto energijo, trajnostnimi gorivi za uporabo v prometu in čistimi tehnologijami z vsega sveta, in z nadgradnjo in okrepitvijo strategije Global Gateway, določene v skupnem sporočilu Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij in Evropski investicijski banki z dne 1. decembra 2021 z naslovom „Strategija Global Gateway“ (v nadaljnjem besedilu: strategija Global Gateway), ter načrte za rast za države širitve in celovita partnerstva s sosodstvom, za kar so potrebna dodatna sredstva.
- (5) Pomemben instrument financiranja Unije za doseganje ciljev strategije Global Gateway in strateških naložb je EFSD+ in zlasti njegovo proračunsko jamstvo, ki je sestavni del jamstva za zunanje delovanje. Povečanje učinkovitosti jamstva za zunanje delovanje bi sprostilo sredstva za prednostne naloge zunanjega delovanja Unije, vključno z morebitno razširitvijo strategije Global Gateway, hkrati pa bi se oblikoval diferenciran in okoliščinam prilagojen pristop za partnerske države, zlasti države v nestabilnih razmerah ali konfliktih, najmanj razvite države in močno zadolžene revne države.
- (6) Glede na tveganje tujega vpliva in konkurenčnih pobud bi bilo treba pri izvajanju EFSD+ pozornost nameniti zagotavljanju, da Unija v okviru jamstva za zunanje delovanje zagotavlja podporo le za tiste operacije, ki so skladne z vrednotami in interesi Unije ter zagotavljajo enake konkurenčne pogoje in pošteno konkurenco za podjetja iz Unije.

- (7) EFSD+ se sooča z zelo velikim povpraševanjem Evropske investicijske banke (EIB), Evropske banke za obnovo in razvoj (EBRD) ter drugih razvojnih finančnih institucij, kar je bilo potrjeno v oceni Komisije o instrumentih za zunanje financiranje za večletni finančni okvir za obdobje 2014–2020 in za obdobje 2021–2027.
- (8) Kritje jamstva EFSD+ bi se lahko do leta 2027 povečalo z uporabo presežkov iz Evropskega sklada za trajnostni razvoj (EFSD), kakor je bil vzpostavljen z Uredbo (EU) 2017/1601 Evropskega parlamenta in Sveta³, in z učinkovitejšo uporabo proračunskega jamstva Unije, tako da bi se odgovornost Unije v okviru izključnega namenskega naložbenega okna EIB za operacije s partnerji na državni ravni in nekomercialnimi partnerji na poddržavni ravni zmanjšala s 65 % na 60 %. To zmanjšanje odgovornosti bi začelo veljati šele po spremembi ustreznega sporazuma o jamstvu med Komisijo in EIB. Dodelitev presežkov iz prejšnjih instrumentov v korist EFSD+ ne bi smela posegati v pogajanja o večletnem finančnem okviru za obdobje po letu 2027.

³ Uredba (EU) 2017/1601 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. septembra 2017 o vzpostavitvi Evropskega sklada za trajnostni razvoj (EFSD), jamstva EFSD ter jamstvenega sklada EFSD (UL L 249, 27.9.2017, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1601/oj>).

- (9) Za dodelitev presežkov jamstva EFSD rezervacijam EFSD+ od 31. decembra 2024 je potrebno odstopanje od člena 216(4), točka (a), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta⁴.
- (10) V interesu uravnoveženega in vključujočega zunanjega delovanja, ki odraža širše geopolitične zaveze Unije, bi bilo treba z dodelitvijo presežkov jamstva EFSD rezervacijam EFSD+ uravnovesiti financiranje med vsemi upravičenimi regijami, kot je določeno v finančnih sredstvih za geografske programe iz Uredbe (EU) 2021/947, in zlasti minimalne zneske, dodeljene geografskim programom, iz člena 6(2), točka (a), navedene uredbe.
- (11) Da bi se omogočila uporaba sredstev jamstva EFSD+ za plačilo unovčitev jamstva EFSD od 31. decembra 2024, je potrebno odstopanje od člena 214(6) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

⁴ Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (12) Zmogljivost EIB, EBRD in razvojnih finančnih institucij za učinkovito izvajanje dodatnih sredstev bi bilo treba povečati s poenostavitvijo okvira za operacije mešanega financiranja, s konsolidacijo sporazumov o jamstvu in tehnični pomoči z istim izvajalskim partnerjem ter z zmanjšanjem pogostosti računovodskega poročanja z obveznosti četrtnega poročanja na obveznost poročanja dvakrat letno. Poenostavitev je bistvena za mobilizacijo zasebnih naložb v velikem obsegu, povečanje učinka vzvoda sredstev Unije in ustvarjanje predvidljivega okolja za zasebne partnerje, ki so pripravljeni sovlagati v trajnostni razvoj.
- (13) Poleg tega bi bilo treba zaradi poenostavitve odpraviti obveznost izvajalskih partnerjev, da revidirajo informacije o posameznih operacijah na podlagi sporazumov o jamstvu, ki jih izvajalski partnerji zagotovijo v svojem letnem poročanju Komisiji, saj se to skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2024/2509 ne zahteva.
- (14) Učinkovitost in poenostavitev bi morali spremljati ustrezna preglednost in odgovornost v skladu z obveznostmi poročanja Komisije proračunskemu organu na podlagi člena 41(7) Uredbe (EU) 2021/947, vključno z jasnimi informacijami o uspešnosti EFSD in EFSD+, črpanju sredstev, dodeljevanju sredstev za programe in projekte, skupnih ugotovljenih presežkih in primanjkljajih, izvoru vseh presežkov in zneskih, predlaganih za prerazporeditev. Komisija bi morala zagotoviti jasno in redno poročanje o dodatnosti operacij EFSD+, vključno z dokazi, da imajo podprti portfelji večji profil tveganja kot primerljive običajne naložbene dejavnosti izvajalskih partnerjev.

- (15) Ker ciljev te uredbe, in sicer okrepitve sodelovanja Unije s partnerskimi državami in zmanjšanja njenih pretiranih zunanjih odvisnosti, države članice ne morejo zadovoljivo doseči, temveč se zaradi obsega in učinkov ukrepa lažje dosežeta na ravni Unije, lahko Unija sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 PEU. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta uredba ne presega tistega, kar je potrebno za doseganje navedenih ciljev –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

Člen 1
Spremembe Uredbe (EU) 2021/947

Uredba (EU) 2021/947 se spremeni:

(1) v členu 30 se odstavek 4 nadomesti z naslednjim:

„4. Z odstopanjem od člena 212(3) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta* se povračila in prihodki, ki jih ustvari finančni instrument, vzpostavljen na podlagi te uredbe, namenijo prvotni proračunski postavki po odbitku stroškov upravljanja in provizij za upravljanje.

Z odstopanjem od člena 216(4), točka (a), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 se vsi presežki rezervacij za jamstvo EFSD na podlagi Uredbe (EU) 2017/1601, sporočeni v letih 2025, 2026 in 2027 v delovnem dokumentu, priloženem osnutku proračuna v skladu s členom 41(5), točka (h), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, uporabijo za oblikovanje rezervacij za proračunsko jamstvo, ki ga podpira EFSD+.

Sredstva iz prvega in drugega pododstavka tega odstavka so notranji namenski prejemki v smislu člena 21(5) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509.

* Uredba (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).“;

(2) v členu 31(8) se doda naslednji pododstavek:

„Z odstopanjem od člena 214(6) Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 se sredstva EFSD+, povezana z oblikovanjem rezervacij za proračunsko jamstvo, ki ga podpira EFSD+, in navedena v členu 214(4), prvi pododstavek, točki (b) in (d), Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509, uporabijo za kritje plačil unovčitev jamstva EFSD v višini več kot 10 milijonov EUR v letih 2025, 2026 in 2027.“;

(3) v členu 36(1) se drugi pododstavek nadomesti z naslednjim:

„EIB ima izključno pristojnost za operacije s partnerji na državni ravni in nekomercialnimi partnerji na poddržavni ravni v okviru izključnega namenskega naložbenega okna. V okviru izključnega namenskega naložbenega okna se prispevek iz lastnih sredstev razume kot prevzem preostalega tveganja, jamstvo EU pa krije 60 % skupnega zneska, izplačanega in zajamčenega v okviru operacij financiranja EIB, zmanjšanega za povrnjene zneske in povečanega za vse povezane zneske.“;

(4) v členu 38 se odstavek 6 črta.

Člen 2
Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Strasbourgu,

Za Evropski parlament
predsednica

Za Svet
predsednik/predsednica